

Klimat- och näringslivsdepartementet

dnr KN2025/01871

per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

den 28 november 2025

Remissyttrande från Sveriges Kärntekniska Sällskap över utkastet till lagrådsremiss *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar*

Generellt ställningstagande m.m.

Sveriges Kärntekniska Sällskap (SKS) är i huvudsak positivt inställt till de förslag som framgår av utkastet till lagrådsremiss.

SKS välkomnar att flera av förslagen har arbetats om efter beaktande av synpunkter som SKS framfört i tidigare remissyttranden:

- Innehållet i en ansökan om godkännande kräver färre detaljer än enligt tidigare förslag (avsnitt 5.2.2).
 - o SKS underströk vikten av att prövningsmomentet inte får medföra ett oproportionerligt krav på detaljerat underlag i ett tidigt skede, utan att prövningen borde ske utifrån övergripande och indikativa uppgifter för att uppnå sitt syfte.
- Möjligheten för regeringen att återkalla ett godkännande har tagits bort (avsnitt 5.3.1–5.3.2).
 - o SKS såg en risk för att möjligheten att återkalla ett godkännande om det framkommer nya uppgifter som innebär hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet, hade kunnat komma att användas i inrikespolitiska syften.
- Handläggningen av ett mål om tillstånd enligt miljöbalken och ett ärende om godkännande enligt den nya lagen avseende samma kärntekniska anläggning ska i viss utsträckning få ske samtidigt (avsnitt 5.6.1).
 - o Som svar på det tidigare föreslagna förbudet mot att ta upp en miljötillståndsansökan till prövning om det fanns ett pågående ärende om godkännande enligt den nya lagen, anförde SKS att det i syfte att korta prövningstiderna åtminstone i viss mån borde finnas utrymme för parallell prövning/handläggning om sökanden så önskar.
- Förhandsbeskedets bindande verkan vid författningsändringar har stärkts (avsnitt 6.2).
 - o SKS såg en risk för att den tidigare föreslagna utformningen av paragrafen i fråga kunde medföra att förhandsbeskedet förlorar sin bindande verkan på grund av endast mindre författningsändringar.

Specifika synpunkter

Lagen om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar och godkännande

Planens rättsverkan

I avsnitt 5.4.1 anges att en plan "bör vara vägledande för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas inom det planlagda området" (s. 52) och att planbeslutet inte bör "vara bindande i den efterföljande tillståndsprocessen när det gäller prövningar enligt 3 och 4 kap. miljöbalken" (s. 53).

Även om det är positivt att en aktör kan välja att tidigare lägga de politiska ställningstagandena i ansökningsprocessen, innebär det föreslagna upplägget alltså att den efterföljande tillståndsprocessen skulle kunna landa i en annan bedömning avseende 3 och 4 kap. miljöbalken än den regeringen gjort i planen. Framtiden får utvisa i vilken utsträckning den nya frivilliga processen

kommer att användas i praktiken, men för SKS framstår det som osäkert om detta upplägg kommer att ge den trygghet och förutsebarhet som var avsedd.

Omfattningen av en plan samt kommunens tillstyrkande

I utkastet nämns att en plan inte är bunden till en viss aktör utan kan åberopas av andra aktörer än den sökande (s. 49 och 55). Utkastets förslag innebär dock att en plan för kärntekniska anläggningar ska begränsas till bl.a. vad som framgår av ansökan i fråga om typ av och antal anläggningar. Att det i praktiken skulle uppkomma en situation där någon annan än den ursprungliga sökanden kan använda en befintlig plan för det antal anläggningar som planen omfattar framstår därför som osannolikt. Detta får särskilt anses gälla i ljuset av att regeringens beslut om godkännande föreslås bli knutet till den sökande och inte kunna överlåtas (s. 31), samt med tanke på utkastets bedömning av kommunens tillstyrkande.

SKS vidhåller i sammanhanget den tidigare framförda synpunkten om att regleringen av den berörda kommunens tillstyrkande framstår som ineffektiv eftersom tillstyrkandet dels kan delas upp i två separata beslut, dels behöver ske för en ansökan om godkännande trots att den planerade kärntekniska anläggningen ryms inom en sedan tidigare tillstyrkt, beslutad och gällande plan.

Förhållandet mellan miljöbalken och kärntekniklagen

SKS ställde sig positivt till utredningens förslag att begränsa den dubbla tillämpningen av miljöbalken i tillståndsprövningen enligt miljöbalken respektive kärntekniklagen. Även om innebörden och konsekvenserna av utredningens förslag kan behöva belysas ytterligare (jfr s. 85-86 i utkastet), vore det önskvärt om gränsdragningen mellan miljöbalken och kärntekniklagen i de olika prövningarna kan tydliggöras i kommande lagstiftningsarbete så att otydligheter och motstridigheter minimeras.

Kärntekniklagen

Överföring av tillstånd

SKS noterar att betänkandets förslag om att formalisera överförandet av tillstånd enligt kärntekniklagen genom att införa bestämmelser i lag, inte återfinns i utkastet till lagrådsremiss. Med hänsyn till bristen på motivering är det dock svårt att bemöta anledningen till att detta förslag är frånvarande från utkastet.

Ej överklagbara beslut

SKS noterar vidare att den föreslagna hänvisningen till 6 d § i 23 § kärntekniklagen rätteligen bör vara till 6 c § (som också anges i författningskommentaren).

/

Detta remissyttrande har författats av Jesper Fredriksson. Beslut har fattats av SKS styrelse.

Om Sveriges Kärntekniska Sällskap

Sveriges Kärntekniska Sällskap (SKS) är en ideell intresseförening inom kärnteknikområdet. SKS verkar för att främja den tekniska och vetenskapliga utvecklingen inom den fredliga kärntekniken och arbetar för att tydliggöra nyttan med kärntekniken som ett viktigt alternativ vid utvecklingen av en global, uthållig och miljöriktig energiförsörjning.